

■ Οι συγκρούσεις των υπουργών και η στάση των συνδικαλιστικών στελεχών δυσχεραίνουν το κυβερνητικό έργο

Οι δύο γραμμές στο ΠαΣοΚ

Οι διεκδικήσεις των εργαζομένων, το δόγμα Λαλιώτη - Πολυζωγόπουλου και τα πάρθια βέλη προς τον υπουργό Οικονομικών

Του **Ι. Κ. ΠΡΕΤΕΝΤΕΡΗ**

Όταν συνδικαλιζονται οι υπουργοί, κυβερνούν οι συνδικαλιστές» λέει ο κ. Κ. Λαλιώτης - αν και αποδίδει τη ρήση στον πρόεδρο της ΓΣΕΕ κ. Χρ. Πολυζωγόπουλο. Ανεξάρτητα από την πατρότητα του αποφθέγματος, ένα είναι βέβαιο: το είδος του «υπουργού-συνδικαλιστή» αρχίζει να πολλαπλασιάζεται επικίνδυνα στο κυβερνητικό θερμοκήπιο.

Το τελευταίο (και πιο ηχηρό) κρούσμα ήταν η σύγκρουση του κ. Κ. Σκανδαλίδη με τον κ. Ν. Χριστοδουλάκη για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων. Ο υπουργός Δημόσιας Διοίκησης ζητούσε από τον υπουργό Οικονομίας αυξήσεις που κυμαίνονταν (ανάλογα με τα σενάρια που παρουσίασε η Επιτροπή Κινητή) από 17% ως 25%.

Δίκαιο; Αδικο; Σύμφωνα με τον υπουργό Οικονομίας, η συνολική επιβάρυνση του προϋπολογισμού μόνο από τις αυξήσεις αυτές κυμαίνεται μεταξύ 500 δισ. και 1,2 τρισ. ετησίως (!), με πιθανότερο να προσεγγίσουν το δεύτερο μέγεθος. Μιλάμε, δηλαδή, για το 3% του ΑΕΠ, όταν ολόκληρο το ασφαλιστικό πρόβλημα του ΙΚΑ ανέρχεται μόλις στο ένα δέκατο αυτής της δαπάνης.

■ Το μέτωπο των συγκρούσεων

Την ίδια στιγμή οι μισθολογικές αυξήσεις των δημοσίων υπαλλήλων κατά το τρέχον έτος ήταν της τάξεως του 8%-9%, οι υψηλότερες σε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ, ενώ ήδη γενικεύθηκε προσφάτως και το επίδομα παραγωγικότητας των δημοσίων υπαλλήλων, ύψους 60.000 δρχ. μηνιαίως.

«Καλύτερα αντίστοιχα και η δημόσια διοίκηση κατά 9%», αναρωτήθηκε ο υπουργός Οικονομίας προτού απορρίψει τις εισηγήσεις του συναδέλφου του. Ο πρωθυπουργός κ. Κ. Σημίτης τάχθηκε με την πλευρά του υπουργού Οικονομίας.

Το κρούσμα δεν είναι μεμονωμένο. Προηγήθηκαν οι περιπτώσεις των ναυτεργατών, των καθηγητών πανεπιστημίου, των γιατρών και όλων των επί μέρους κλάδων που διεκδικούν μεγαλύτερη πίτα από το δημόσιο χρήμα.

Κατά κανόνα οι αρμόδιοι υπουργοί αντί να αποτελέσουν ανάχωμα στις διεκδικήσεις μετατρέπονται σε συνήγορό τους μέσα στην κυβέρνηση. Εκθέτουν μεν την κυβέρνηση, τροφοδοτούν ή νομιμοποιούν τις διεκδικήσεις, αλλά εξαγοράζουν την ησυχία τους και ένα «φιλολαϊκό προφίλ».

Το δόγμα Λαλιώτη - Πολυζωγόπουλου επιβεβαιώνεται σε όλη τη γραμμή. Τώρα, για παράδειγμα, η ΑΔΕΔΥ (υπό τον κ. Σπ. Παπασπύρο) απειλεί ανοιχτά την κυβέρνηση με ρήξεις και συντάσσεται με τον υπουργό, ο οποίος είχε μεταφέρει τις διεκδικήσεις της ΑΔΕΔΥ στους κόλπους της κυβέρνησης. «Το μισθολογικό το κάναμε δεύτερο ασφαλιστικό» λέει ο κ. Λαλιώτης.

Στην πραγματικότητα, συγκρούονται μέσα στην κυβέρνηση δύο διαφορετικές πολιτικές αντιλήψεις:

● Η παραδοσιακή πελατειακή αντίληψη κατανόησης ή υιοθέτησης των πάσης φύσεως διεκδικήσεων, ανεξαρτήτως βασιμότητας και διαθέσιμων πόρων. Πάντα υπάρχουν κάποιον που παίρνουν λιγότερα από όσα θα ήθελαν για να ζητήσουν περισσότερα. Είναι η επιστροφή του «Τσοβόλα δώσ' τα όλα!» χωρίς Τσοβόλα και με επίφαση κοινωνικής ευαισθησίας.

● Μια πιο σύγχρονη αντίληψη που δεν απορρίπτει τις διεκδικήσεις αλλά επιθυμεί να τις ιεραρχήσει και να τις εντάξει σε έναν χρονικό ορίζοντα. «Μπορούμε να κάνουμε πολλά αλλά δεν μπορούμε να τα κάνουμε όλα ταυτόχρονα»

είναι η μόνιμη επωδός του κ. Χριστοδουλάκη.

Ο υπουργός Οικονομίας επιστρατεύει το παράδειγμα της Βρετανίας, όπου για ολόκληρη τη δεύτερη πενταετία του Εργατικού Κόμματος προγραμματίστηκε να πραγματοποιηθεί μόνο η μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας.

Αντιθέτως, στην Ελλάδα θέλουμε μέσα στην ίδια τετραετία να λυθεί το Ασφαλιστικό, να μεταρρυθμιστεί το φορολογικό, να οργανωθούν Ολυμπιακοί Αγώνες και επιπλέον να αντιμετωπιστεί το μισθολογικό των δημοσίων υπαλλήλων αλλά και να ικανοποιηθούν όλες οι επί μέρους διεκδικήσεις όλων των άλλων κλάδων.

■ Οι δεσμεύσεις της ΟΝΕ

Με αυτή τη λογική, επισημαίνει ο υπουργός Οικονομίας, το μόνο βέβαιο είναι ότι θα πιναχτεί στον αέρα το Σύμφωνο Σταθερότητας, το οποίο δεσμεύει την ελληνική κυβέρνηση ως προς τα δημοσιονομικά μεγέθη, και θα τεθεί υπό αμφισβήτηση η παρουσία της Ελλάδας στην ΟΝΕ.

Το ευχάριστο για τον κ. Χριστοδουλάκη είναι ότι στο ίδιο μήκος κύματος φαίνεται ότι κινείται και ο Πρωθυπουργός, αποφασισμένος να μη διακινδυνεύσει σε καμία περίπτωση όσα (κατά την έκφρασή του) «πέτυχε με τους κόπους του ο ελληνικός λαός».

Η στήριξη του κ. Σημίτη προς τον υπουργό του στην υπόθεση των ναυτεργατών, στο ζήτημα των αυξήσεων Σκανδαλίδη αλλά και στη συζήτηση

Ο κ. Κ. Σημίτης μαζί με τον κ. Ν. Χριστοδουλάκη ενώ εξέρχονται από το Μέγαρο Μαξίμου. Αν και ο Πρωθυπουργός προσπαθεί να εξισορροπήσει τις διαφορές των στελεχών του με τον υπουργό Οικονομικών, δεν είναι λίγοι εκείνοι που του αποδίδουν μια στάση απομονωτισμού

ση που έγινε στην Κυβερνητική Επιτροπή για το φορολογικό ήταν απόλυτη.

Από αυτή την άποψη, ο υπουργός Οικονομίας μπορεί να αντισταθεί αποτελεσματικά στους συνδικαλιστές συ-

ναδέλφους του. Την ίδια στιγμή όμως φαίνεται ότι η κυβέρνηση ξαναβρίσκει μια σταθερή γραμμή πλεύσης στο οικονομικό πεδίο, η οποία δεν ήταν καθόλου αυτονόητη το τελευταίο εξάμηνο.

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ

Απόπειρες ανατροπής

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΙ παράγοντες θεωρούν ότι το τελευταίο διάστημα έχει εκδηλωθεί μια απόπειρα γενικότερης αποσταθεροποίησης της κυβέρνησης μέσω της αμφισβήτησης του κ. Χριστοδουλάκη. Για τρεις κυρίως λόγους:

Πρώτον, επειδή η πρόωξη του κ. Χριστοδουλάκη φαίνεται ότι έχει ενοχλήσει την επετηρίδα των «δελφίνων» και των πρωτοκλασάτων. Δεν θα τους πείραζε να τον στραπατσάρουν λίγο.

Κορυφαίος υπουργός παρατηρούσε, για παράδειγμα, ότι σε πολλές κυβερνητικές συσκέψεις ο πρώην υπουργός Οικονομίας κ. Ι. Παπαντωνίου αντιμετωπίζει επικριτικά τον κ. Χριστοδουλάκη ενώ λογικά, με δεδομένη την πολιτική και ιδεολογική τους συγγένεια, θα έπρεπε να τον στηρίζει ανεπιφύλακτα. Το ίδιο ισχύει και με άλλα κυβερνητικά στελέχη, ακόμη και της πιο ακραιφνούς εκσυγχρονιστικής νοοτροπίας.

Δεύτερον, επειδή ο υπουργός Οικονομίας θεωρείται προσωπική επιλογή και «πολιτικό παιδί» του κ. Σημίτη. Είναι η λογική αυτών που εκτονώνονται στο σαμάρι όταν φιλοφρονούνται τον γάιδαρο.

Τρίτον, επειδή υπάρχει αυτή η διαφορετική πολιτική αντίληψη που προαναφέραμε, έστω και αν εκδηλώνεται υπό μορφήν αυτοκτονίας.

Είναι προφανές ότι ακόμη και η πιο έμμεση αμφισβήτηση της οικονομικής πολιτικής αποσταθεροποιεί ολόκληρο το κυβερνητικό οικοδόμημα, ενθαρρύνει άκαιρες ή ακραίες διεκδικήσεις και αμαυρώνει τη διαχειριστική εικόνα της κυβέρνησης. Αυτό όμως δεν εμποδίζει πολλούς υπουργούς να την επιχειρούν για προσωπικούς τους λόγους!

ΦΟΒΟΙ ΚΑΙ ΑΔΙΕΞΟΔΑ

Το γεύμα του Μαξίμου φάρμακο για την κρίση;

Η ΕΛΛΕΙΨΗ αλληλεγγύης και ψυχολογικής συνοχής μεταξύ των κορυφαίων κυβερνητικών στελεχών αποτελεί πλέον πανθομολογούμενο νόσο της κυβέρνησης. Και αυτό ίσως θέλει να αντιμετωπίσει (με καθυστέρηση) ο κ. Σημίτης όταν προσκαλεί αύριο βράδυ για δείπνο στο Μέγαρο Μαξίμου τα μέλη της Κυβερνητικής Επιτροπής και τον Γραμματέα του κόμματος.

Δεν είναι λίγοι εκείνοι που αποδίδουν ευθύνες και στον ίδιο τον κ. Σημίτη γι' αυτή την κατάσταση. Παρατηρούν δηλαδή ότι ο Πρωθυπουργός συμπεριφέρεται το τελευταίο διάστημα λες και έχει επιλέξει μια μορφή απομόνωσης, συναλλάσσεται υπηρεσιακά με τα κορυφαία στελέχη του και αποφεύγει να ανταλλάσσει μαζί τους γενικότερες σκέψεις και πολιτικό προβληματισμό.

Κορυφαίοι υπουργοί, όπως ο κ. Α. Τσοχα-

τζόπουλος, ομολογούν ότι σχεδόν ποτέ δεν κουβεντιάζουν πολιτικά με τον Πρωθυπουργό ενώ άλλοι υπουργοί που διετέλεσαν στενοί συνεργάτες του κ. Σημίτη, όπως ο κ. Παπαντωνίου, αισθάνονται ότι όλο και σπανιότερα έχουν την ευκαιρία να συζητήσουν μαζί του.

Ουσιαστικά το ΠαΣοΚ και η κυβέρνηση στερούνται ηγετικής ομάδας. Είναι χαρακτηριστικό ότι ο κ. Λαλιώτης εξέφρασε την έντονη δυσφορία του όταν εκλήθη ως πυροσβέστης να λάβει μέρος σε συσκέψεις για τους ναυτεργάτες ή για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων, τη στιγμή που είχαν ήδη διαμορφωθεί οι πολιτικές συνθήκες της σύγκρουσης. «Τώρα που τα κάνατε, φτιάξτε τα!» ήταν η προτροπή του στους διαφωνούντες υπουργούς.

Φυσιολογικά, ο Γραμματέας του κόμματος

διεκδικεί μεγαλύτερη συμμετοχή στη διαμόρφωση της πολιτικής που καλείται εκ των υστέρων να υπερασπιστεί ή να επιβάλει.

Εξίσου φυσιολογικά όμως, πολλοί υπουργοί φοβούνται «τον ιμπεριαλισμό της Χαριλάου Τρικούπη» και δεν έχουν καμία όρεξη να τεθούν υπό την επιτροπεία του Γραμματέα του κόμματος, τον οποίο υποψιάζονται «έτοιμο να ανακατευτεί παντού». Πόσο μάλλον που αρκετοί εξ αυτών δεν διατηρούν και τις καλύτερες προσωπικές σχέσεις μαζί του.

Αδιέξοδο; Οχι απαραίτητα. Απλώς όλη αυτή η κατάσταση απαιτεί λεπτούς προσωπικούς και πολιτικούς χειρισμούς από την πλευρά του Πρωθυπουργού, οι οποίοι δεν έχουν πει ακόμη. Το ερώτημα είναι αν θα αρχίσουν να αναπτύσσονται αύριο βράδυ, μεταξύ των αχλαδιών.